

יבמות כו עניין: רננה

זוהר ח"א רכט ע"ב

למשלח קמיה דקב"ה בחדוה ולאחזאה חדוה בפולחניה ואלין תרין שמחה ורננה לקבל תרין אלין תרין ללותין תרין קורבנין ליומא לקבל תרין אלין דאיעון שמחה ורננה שמחה בלפרא ורננה ברמשא וע"ד (במדבר נח) את הכבש אחד תעשה בצקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים . וע"ד ללותא דערבית רשות איכי בגין דהאיא שעתא מחלק טרפא

זוהר ח"ג דף ח ע"א

ברוח עליב אן הוא שמחה אן הוא רננה . אלא תמן טנין הוא בר נש דחטי קמי מאריה ועבר על פקודיו ואחי לקרבא קרבנא ולתקנא גרמיה ברוח תבירא ברוח עליבא בעי לאשתכחא וחי כפי שפיר מכלא . הא שמחה הא רננה לא אשתכחא אלא במאי אשתקן בהנהו כהני וילוחי דהא אינון אשלימו שמחה ורננה בניניה . שמחה בכהנא אחקיים בגין דהוא רחיקא מן דינא תדיר וכהנא בעי לאשתכחא תדיר באנפין נהיין חדאן יתיר מכל עמא . דהא כתרנא ליליה גרים . רננה בליווי ורבי היא דהא ליווי משתכחי על שיר לעלמין כמה דאוקמוה . ואלין קיימין

ביאור הגר"א על משלי פרק יא

(*) בטוב צדיקים תעלץ קריה. כי כאשר הקב"ה מציל את עמו ישראל מצריהם העומדים עליהם, מתחילה גואל אותם ומיטיב להם, ואחר כך נוקם את נקמתם מהצרים, כמו במצרים, שמתחילה גאל אותם, ואחר כך איבד המצרים בים סוף. וכן בהמן, מתחילה היטיב למרדכי⁴⁸, ואחר כך הפיל את המן ותלו אותו⁴⁹, בכדי שיהא הוא בעצמו רואה גדולת ישראל, ושיהו"ה הוא אלהים⁵⁰ בכל הארץ, וכאשר הוא

בטוב צדיקים תעלץ קריה, כמ"ש⁵¹ "והעיר שושן צהלה ושמחה", ואחר כך כאשר נקם הקב"ה מאויביהם, אז היתה רננה כמו בים סוף ובפורים. והסוד הוא, כמ"ש בזוהר⁵² "שמחה בצפרא רננה ברמשא", אברהם יגל יצחק ירנן⁵³, ולכן בטוב צדיקים שהוא סוד החסד, אז תעלץ קריה. ובאבד רשעים. שהוא הדין, אז רנה שהוא ברמשא.

תורה אור לבעל התניא דף לו

ב"ה עצמו אלא ע"י בחינת מלוכה ובחינת צדקתך. וזהו רננה ברמשא רמשא היא מדת לילה היא בחינת מלכותו ית' מלכותך מלכות כל עולמים מלשון העולם כו' וע"ז רמזו בגמרא שצריך להזכיר מדת לילה ביום דהיינו כמו שמבואר בזוהר לאכללא כו' שע"י שמשגיגים החשך וההעלם של א"ס ב"ה ישת חשך סתרו לכך הם משתוקקים ונכספים אליו ית' וכמ"ש נפשי אויתך בלילה פ"י שאומר להקב"ה הרי נפשי אתה לכך אויתך. מפני שהחיות הזה הוא מוסתר בבחינת לילה והעלם ולכן תגדל התשוקה והכוסף להיות אויתך וכנודע שלא שייך אהבה ותשוקה להתאות תאוה אלא במי שחסר לנפשו הדבר שמתאוה אליו. וזהו ענין כווא לפניו ברננה מטה למעלה לצאת מנרתק הגוף ולבושי נפש הבהמית לדבקה בו ית' ע"י רננה בבחינת רמשא ומדת לילה היא בחינה שמוסתר ומלוכש בה אור א"ס ב"ה בבחינת העלם והסתר. וזהו ענין

לאדבקא רוחא ברוחא. אך כל זה הוא בבחינת מטה למעלה כווא לפניו שאזי הוא ברננה וכך צריך להיות תחילת עבודת האדם כברייתו של עולם בריש' חשוכא והדר נהורא מדת יום היינו המשכת אור א"ס ב"ה מלמעלה למטה להתלבש בעולמו אבי"ע בחינת עבדו את ה' בשמחה שזהו יתרון ומעלת הנשמות על המלאכים שהמלאכים אין להם רק בחינת רנה בלבד שהיא בחי' העלאה והתכללות מטה למעלה משא"כ נשמת ישראל יש להם עבודה נוספת בבחי' המשכה מלמעלה למטה מההעלם אל הגילוי שכל שמחה היא התגלות הפנימיות וכו' כנודע שבחי' שמחה זו היא מהמשכת אור א"ס ב"ה בתומ"צ (שנתנו לישראל דוקא משא"כ המלאכים בקשו תורה תנה הודך על השמים ולא ניתו כו'). וכמ"ש

סוד ישרים (לרבי גרשון חנוך ליינר) ראש השנה

(צב) איתא בנמ' (ר"ה ז'): במוסף מהו אומר הרנינו לאלהים עתנו הרישו לאלהי יעקב וכו'.

לבות שגריה מתפורר הלרון הקדוש ית' מהתחלת הבריאה שהולבש רלנו בלבוש כדי שיהיה האדם נוקע כל הלבנוש וההסתמות וילוח מהס את האור ואח"כ יהיו זורקין להקליפה ומזכרין לזדיקא דעלמא דאחי' בזה"ק (סבא משפטים קיג) לזה הוא השירה של ר"ה הרנינו כי רננה מורה על הכרת אור מתוך החשך דאחי' בזה"ק (ויחי רכו) שמחה בלפרא ורננה ברמשא כי קן העריך רלנו ית' בכל הדברים שיהיה קליפה קודמת לפרי וכן היה נמי הסדר מזריאת העולם מתחלה נבראו כל הברואים ואח"כ הגורף אדם שיהיה אחר למעשה בראשית כדי שהאדם יוליא את האור מתוך החשך דוקא ולזה אמרו ז"ל בנמ' (סס) בחמישי היו אומרים הרנינו שבו ברא הקב"ה עופות ודגים לשבח לשמו, היינו כי מתוך כל אלו הלבנושים יכיר האדם את האור וע"י זה יהיה מרנן ומשכת לשמו ית' ואם היתה התחלת הבריאה מתחלת מהגורף אדם שוב לא היה יכול להיות שום הפרעות בעולם כי מחמת הבהירות של הגורף אדם היה הכל באור חחר והתרכות אי אפשר להיות רק מתוך אסתרות וכאשר האדם מוליא את האור מתוך ההסתר אז יש רננה לזה היה השיר של יום חמישי ג"כ הרנינו

שם משמואל בשלח תרע"ח

ולפי האמור יובן הענין מה שהירידה לים היתה בלילה ובשחרית אמרו השירה בכרש"י דביודאי לא ה' זה במקרה ולא ה' זה וזה בלילה או זה וזה ביום. דהנה בפרקי היכלות ח' אחת יש ברקיע שביום אות אמת במצחה והכל יודעין שהוא יום ובלילה אות אמונה במצחה והכל יודעין שהוא לילה. ויש לפרש דכמי בגשמיות לילה הוא זמן שינה וכל חיות האדם ומרוצת הדם מתקבצים לתוך הלב. ויום הוא זמן התגלות הנעלם. וזהו שבזוה"ק שמחה בצפרא ורננה ברמשא. כי רננה היא טרם שנתגלו הדברים שבלב, אלא מתוך שהלב נתמלא מתפרץ מלבבו כעין המי בלי דיבור, וכמ"ש במיתת אחאב (מל"א כ"ב) ויעביר הרנה במחנה, שהוא ענין המי והתלחשות, וע"כ בלילה שהוא זמן אסיפתם יקייבוצם של כחות הנפש לתוך הלב בלתי מתגלה בדבור פה גורם רננה, אך ביום שהוא זמן התגלות מתגלה נמי האהבה העצורה בלב, וזהו שמחה בצפרא. וע"כ כמו למטה כן למעלה, בלילה שהוא זמן אסיפה והעלם שורה בחי' אמונה, וביום שהוא זמן התגלות שוררת בחי' אמת. ולפי דרכנו הנ"ל הוא כמעין הגובע חדשים לבקרים. וע"כ (ברכות י"ב). כל שלא אמר אמת ויצייב שחרית ואמת ואמונה ערבית לא יצא ידי חובתו:

ולפי האמור יתבאר שהירידה לים שהיא בחי' אמונה היתה בלילה, אבל השירה ובכללה הערכת הלב לשירה כמעין הגובע שהיא בחי' אמת היתה ביום:

רסיסי לילה אות מח

עיקר השבח לשמו, כדרך שכתב הפייטן ואבית תהלה כו', כידוע דזה תכלית כונת הבריאה, שיכירו כח מלכותו גם המקומות הנראים מרוחקים ביותר. ועל זה אמרו הרנינו וגו'²³⁵ דרננה ברמשא (זח"א רכט, סע"ב), היינו כשמאיר במקום אופל גם כן מזה נמשך רננה, שהוא הגיון רוב עם, שממנו נמשך הוד והדרת מלך. כמו לשון רננה בתלמוד (יבמות לה, ב) על לזות שפתים שהכל מרננין אחריו, דדבור הרבה בני אדם נקרא רננה. ולפי שצדיקים בכל דור הם מועטים אין שם רננה, רק על ידי המשכת חיות ואור בכללות אומה הישראלית, גם היותר פחותים בהם. וזהו עוזינו, כי מהעכו"ם עתיד